

Haagse kringen

Tekst: Gerard Ouweneel, illustratie: Elwin van der Kolk

Wanneer in mei van dit jaar de Club van Nederlandse Vogelkundigen (CNV) honderd jaar bestaat, is het bereiken van dat jubileum zeker de verdienste van Peter C. Meijer, de huidige voorzitter. Want toen de Club na de gepasseerde kwarteeuw allure, aanzien en autoriteit prijs gaf, was het sinds zijn aantreden in 1992 vooral hij die – op eigen wijze – erin slaagde het bestaan te prolongeren.

Opggericht in 1911, leidde de Club tot 1956 een zelfstandig bestaan. Toen kwam het tot een fusie met de Nederlandse Ornithologische Vereniging. De gesprekken hierover waren al kort na de Tweede Wereldoorlog begonnen. Vanaf 1 januari 1957 gingen beide verder als Nederlandse Ornithologische Unie, de nog steeds bestaande NOU dus. Vrees dat door opgaan in de Unie de Club zijn eigen gezicht zou verliezen, was één van de redenen dat de fusie niet wilde vlotten. Door binnen de Unie als aparte afdeling door te gaan, hoopten leden en bestuur het gezellige karakter van de club-bijeenkomsten en -excursies te behouden. Na in het najaar van 1956 in Utrecht een bijeenkomst te hebben bijgewoond, werden de meeste leden van ons Rotterdamse vogelaarsclubje lid van de Unie. Niet alle gezichten waren nieuw. Voor een groep Haagse vogelaars waren toen de rond het Brielsche Gat gelegen vogelgebieden ook het summum, zodat wij dáár al een paar jaar eerder te maken hadden gekregen met lieden als Karel Waldeck, Jan Kist, Karel Bezemer, Hans Klatte, Jan Prins, Bik Tekke, Joop Swaab, Willem Bierman en Anton van den Oord. Bij de laatste, een Rotterdammer, kwamen wij aan huis om waarnemingen te bespreken en gegevens na te pluizen in

diens begerenswaardig goed gevulde bibliotheek. Bij Van den Oord voelden wij ons welkom, een gewaarwording die ontbrak bij ontmoetingen met de Hagenaars rond het Brielsche Gat. Deze groep bestond uit lieden met zwier en ook met onmiskenbaar geruis om zich heen. Hoe het er toeging, werd in 1954 treffend en met bekwame sabelhouwen door Leonhard Huizinga beschreven in 'Onze gevederde vrienden', een aflevering van diens column in De Telegraaf. Onze bevindingen kwamen overeen met die van de fameuze columnist, zodat het stukje gnuivend en met instemming werd gelezen. Want in feite was bij ontmoetingen in het veld het enige dat eraf kon een bijna in de gebiedende wijs geformuleerd verzoek bijzonderheden direct door te geven. Toen dat in februari 1954 langs de Brielse Dam gebeurde met een net ontdekte Kuifduiker, werd deze melding afgedaan met 'zal wel een Dodaars zijn', uit de mond van degene die in onze ogen het boegbeeld was van de Haagse kring. Wat later die dag voegde dit boegbeeld ons toe dat de Kuifduiker in genade was aangenomen. Deze genoegdoening kreeg extra reliëf bij het aanhoren hoe zijn gezelschap hem tot matiging maande, toen hij aanving met een ver weg op een paal zittende en inderdaad uit de kluiten

gewassen Slechtvalk, richting Giervalk te redeneren. Hoewel de Hagnaars elders best veel bijzonders zagen, bleven de aan hen doorgegeven waarnemingen van bijzonderheden eenrichtingsverkeer. Wat ze allemaal zagen, lazen wij in het tijdschrift *Limosa*, in de rubriek 'wetenschappelijke mededelingen', onderdeel van de verslagen van de clubbijeenkomsten in Artis. *Limosa* was bij de fusie door de Club ingebracht. Enfin, toen een kwarteeuw later Dutch Birding er kwam, was een goed lopend telefonisch doorgeefstelsel één van de eerste beleidsdaden. Had de komst van Dutch Birding wat uit te staan met de beslotenheid van de Club? Reken maar! Na 1968 was in dit land en daarbuiten autoriteit geen vanzelfsprekendheid meer...!

Schrijver is zich ervan bewust dat de wat laatdunkende bejegening die wij meenden te ondervinden, mede voortkwam uit een latent aanwezig minderwaardigheidscomplex. Hoe kan het anders? Wij Rotterdamse schooljongens, zij Haagse arrivés, waarbij zelfs een secretaris-generaal. Wij reisden naar Voorne met de RTM-tram, op de fiets en later per Vespa scooter. De Hagnaars kwamen per auto, met Karel Waldeck's riante Ford Customline. Ook alweer een boegbeeld. Aanvankelijk beschikten wij over slechts één verrekijker, die van hand tot hand ging. Zij waren behangen met optiek, door Huijzinga aangeduid met 'kleine sterrenwachters'! Nog een verschil. Na afloop van een excursie consumeerden wij in Oostvoorne bij Klok IJs een zakje patat met. De Haagse club bezette recht tegenover een terras, waarbij goed te zien was hoe zij zichtbaar genoten van hetgeen een volledige vergunning te bieden heeft. Het duurde nog een poos eer ik ontdekte dat ná een fijne excursie, distillaat extra goed valt. Natuurlijk schiep de komst van 'De Vogelgids' begin 1954 nog meer ontzag. Immers, boegbeeld mr. J. Kist had deze vertaald en voor onze natie bewerkt. En wij kenden deze mr. J. Kist...! Auteur Roger T. Peterson kwam op bezoek in Nederland. Prompt werd op een NOU-bijeenkomst een filmpje vertoond dat

liet zien hoe de Haagse intimi de grote Peterson omstuwden en hem langs Nederlandse vogelgebieden voerden. Door toedoen van Rotterdam was het na 1960 goeddeels gedaan met de vogels rond het Brielsche Gat. Uit *Limosa* bleek dat de Hagnaars naar de Knardijk gingen. En binnen het brede spectrum van de ornithologie gingen mij andere zaken aanspreken dan excursies uitsluitend gericht op bijzonderheden. Dat is niet meer veranderd. Maar toch, in 1971 was ik blijkbaar ook arrivé, want Henk van der Lee en Bik Tekke inviteerden mij toe te treden tot de Club. Dat gebeurde. Aan de eerste excursie naar Ameland in mei 1971 bewaar ik gemengde herinneringen. Tevoren had Henk mij met klem erop geattendeerd dat clubleden zich voor het avonddiner naar behoren dienden te kleden. Van de melkweg aan waargenomen vogels tijdens dat Ameland-weekeinde was een Scharrelaar de topper. Ieder in zijn sas, waarbij één spraakmakend lid tot rondedansjes kwam omdat 'Jan geen Scharrelaar had uit Nederland...!' U begrijpt, de bewuste Jan was er dat weekeinde niet bij. Dat iemand plezier heeft omdat een collega-vogelaar, mede clublid nota bene, een fijne soort misloopt, was ontvullend. Leidt de tijdsorde niet vaak tot bijstelling van eerder ingenomen standpunten? Bij een clubexcursie van mei 1987 had ik een gesprek met Karel Waldeck, prominent lid van de Haagse kring van vijfendertig jaar eerder. Dat gebeurde in de gelagkamer van Hotel Van der Werff, een ambiance die per definitie aanmoedigt tot nostalgie. Met weemoed sprak hij over vogeldagen van weleer rond het Brielsche Gat. Door suggestieve opmerkingen te plaatsen, kwamen ook andere verhalen los, vooral anekdotische. Karel vertelde dat hij na zijn kennismaking met Jan Kist was gegrepen door de soortenjagerij. Maar daar ging de aardigheid vanaf. De kust was blijven trekken, zodat zijn vrouw en hij zich uiteindelijk in Zierikzee hadden gevestigd, waar hij twee jaar later overleed. Nu terugkijkend, had ik graag met Karel Waldeck een paar delta-excursies gedaan.

Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken

Het nieuwe boek 'Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken' van de Stichting Het Vogeljaar van Gerard Ouwenel en tekenaar Elwin van der Kolk is voor abonnees van *het Vogeljaar* te koop voor €19,50 (inclusief verzendkosten). U kunt dit bedrag overmaken op bankrekening 96 44 72 ten name van Stichting Het Vogeljaar te Hedel.

'Vogelvrij'

'Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken' is een prachtige uitgave en bevat een bundeling van een aantal afleveringen van Gerard Ouwenel's column 'Vlerkenstreken' die zijn verschenen in *het Vogeljaar* en in enkele andere vogeltijdschriften. In het boek staan ook nieuwe afleveringen over zijn belevenissen met vogels en vogels kijken over de hele wereld. Elwin van der Kolk maakte speciaal voor dit boek bij elk verhaal een prachtige plaat in kleur. Daarnaast zijn ook extra tekeningen van deze bekende vogelschilder opgenomen in deze rijk geïllustreerde uitgave.

Help mee en werf een abonnee!

Om dit mooie boek nog voordeliger te krijgen hebben wij een ledenwerfactie. Als u iemand voor twee jaar abonnee maakt van ons tijdschrift krijgt u dit boek en twee jaar abonnement voor €35,-. U heeft dan de keus om het boek te schenken aan de nieuwe abonnee of om het zelf te houden. Wilt u dit wel duidelijk aangegeven.

Abonnee worden

Ben u nog geen abonnee van *het Vogeljaar*? Dan is dit een goed moment om abonnee te worden. U ontvangt dan twee jaar lang ons tijdschrift *het Vogeljaar* en het prachtige boek 'Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken' voor €35,-. Het boek wordt u direct toegezonden, na ontvangst van de betaling op bankrekening 96 44 72 ten name van Stichting Het Vogeljaar te Hedel. Voor meer informatie kijkt u op onze website <http://www.vogeljaar.nl> of u neemt contact op met Willem Werkman, Boterbloemstraat 20, 5321 RR Hedel, (073) 599 19 67.

